

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภาพของสังคมไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ได้สะท้อนภาพความอ่อนด้อยพัฒนาที่สำคัญยิ่งของสังคม และ สะท้อนความด้อยของการศึกษาพร้อมกันไป คือ สภาพของสังคมกำลังเสื่อมโทรม เกิดปัญหาทางสังคม ผู้คนติดสิ่งเสพติด เกิดปัญหาอาชญากรรมเพิ่มมากยิ่งขึ้นสังคมที่เต็มไปด้วยระบบบริโภคนิยม (Consumerism) อยู่ทั่วไป ทั้งในแนวคิดค่านิยมและแนวปฏิบัติของผู้คนในสังคม ระบบการศึกษาเองก็ส่งเสริมระบบดังกล่าว และดำเนินการไปในแนวของบริโภคนิยมด้วยเช่นเดียวกัน (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. 2555 : 1) การศึกษา มีบทบาทสำคัญในการทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นในทางเศรษฐกิจยุค โลกาภิวัตน์ สังคม และสิ่งแวดล้อม การเมืองการปกครอง ดังนั้นการศึกษาจึงมีความสำคัญ และเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ “การศึกษา” หมายถึงการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความเป็นคนดี สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ

การปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ซึ่งคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2552 มีมติเห็นชอบ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของไทยในการสร้างความมั่งคั่งและมีความมุ่งมั่นที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการศึกษาของชาติให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ของผลผลิตทางการศึกษา ให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของกระแสสังคมโลก ในยุคแห่งความเป็น โลกาภิวัตน์ (Globalization) กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยมี 3 เป้าหมาย 4 กรอบแนวทาง 8 นโยบายการพัฒนาการศึกษา และ 6 นโยบายคุณภาพ ดังนี้ เป้าหมาย 3 ประการ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา 4 กรอบแนวทาง ได้แก่ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ 8 นโยบายการพัฒนาการศึกษา ได้แก่ การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โครงการเรียนฟรี เรียนดี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ จัดตั้ง โรงเรียนดีประจำตำบล พัฒนาการศึกษา 3 จังหวัด

ชายแดนภาคใต้ สร้างแหล่งเรียนรู้ราคาถูก สร้างเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา (National Education Network : NED Net) สร้างขวัญและกำลังใจครู และ สนับสนุนองค์ความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี 6 นโยบายคุณภาพ ได้แก่ เรียนฟรี เรียนดี อย่่างมีคุณภาพ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ คุณภาพการศึกษา ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ คุณภาพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และ คุณภาพครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552 : 112)

ผู้บริหารสถานศึกษาในทศวรรษที่ 2560 (2551-2560) จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับ กลยุทธ์การจัดการองค์กร การจัดการด้านทุนมนุษย์ และการบริหารงานบุคลากร และเป็นผู้นำ วิชาชีพที่จะต้องเป็นผู้ที่มี ความรู้ ความสามารถ มากด้วยประสบการณ์ มีบุคลิกภาพที่ดี มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล กล้าคิด กล้าทำในการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ กระแสโลก ต้องมีวุฒิภาวะในการคิดนอกกรอบ (Think out of the box) เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการ โน้มน้าว จิตใจของบุคลากรให้ร่วมมือ ร่วมใจปฏิบัติงาน มีความสามารถเป็น ได้ทั้งผู้รับบริการ และ ผู้ให้บริการ มีความเป็นผู้นำวิชาการ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ในการติดต่อประสานงาน มีทักษะการสื่อสารที่ดี เพื่อให้บุคลากรในองค์กร ได้ทำงานและใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็ม ความสามารถ ผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี ใจกว้าง มีความเอื้ออาทร ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหาร สถานศึกษาที่ดี มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม มีโรงเรียนในสังกัด 20 แห่ง มีผู้บริหาร จำนวน 41 คนแยกเป็นผู้อำนวยการ โรงเรียน 20 คน และ รองผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 21 คน ครู จำนวน 476 คน และ นักเรียน จำนวน 8,292 คน จากผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสาม มีข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการศึกษา ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนอยู่ในระดับคุณภาพต่ำกว่าดี การบริหารการเงินการบัญชี และงานการรับนักเรียน ไม่สมบูรณ์เป็นปัจจุบัน ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนหรือวิชาครูไม่ครบชั่วโมงตามที่ ครุสภากำหนด และใช้สื่อยังไม่เหมาะกับกิจกรรม ขาดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี ที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อและ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่เพียงพอ และ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการงานวิชาการ ยัง ไม่ถูกต้องเป็นปัจจุบันพร้อมใช้และให้บริการ (โรงเรียนเลิงแฝกประชาบำรุง. 2555 : 3) สถานศึกษาควรดำเนินการให้คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการประชุมภาคเรียนละ 2 ครั้ง และผู้บริหารสถานศึกษาควรรายงาน

ผลการประชุมต่อผู้บังคับบัญชาขึ้นไปชั้นหนึ่ง และควรส่งเสริมสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ให้ครอบคลุมตามเป้าหมายยุทธศาสตร์

(โรงเรียนเวียงสะอาด. 2555 : 3) สถานศึกษาควรดำเนินการวิจัยหรือใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อการศึกษาปัจจัยเชิงเหตุ และผล การยกระดับคุณภาพทางวิชาการ การบริหารงานทั่วไป นำการวิจัยสู่การกำหนดนโยบาย และแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป (โรงเรียนหนองโพธิ์วิทยาคม. 2554 : 3) เป็นต้น จากปัญหาที่เกิดขึ้นอาจมีสาเหตุมาจากตัวของผู้บริหารสถานศึกษาการขาดการพัฒนาตนเอง ขาดทักษะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ขาดการติดต่อประสานงานกับ ชุมชนหรือองค์กรภายนอก และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา หรือเกิดจากพฤติกรรมกรรมการบริหาร ซึ่งเป็นคุณลักษณะส่วนบุคคล ทำให้ไม่เป็นที่น่าเชื่อถือของผู้ได้บังคับบัญชาและชุมชน ส่งผลทำให้สถานศึกษาเหล่านั้น ไม่ประสบผลสำเร็จในเชิงบริหารเท่าที่ควร และเป็นที่น่าสังเกตว่าหากตัวผู้บริหารเองมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์แล้ว ย่อมส่งผลให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความเชื่อมั่น มีความศรัทธา เกิดขวัญกำลังใจที่ดีในการทำงาน และมีความพึงพอใจในการทำงาน และเสียสละในการทำงานเพื่อพัฒนาหน่วยงานให้เจริญก้าวหน้า (พุดพิงศ์ มนตรีโพธิ์. 2550 : 3) ที่กล่าวมานั้นล้วนเป็นประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร ซึ่งนั่นหมายความว่า การบริหารสถานศึกษา จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวก็ขึ้นอยู่กับ “คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา”

ผู้วิจัยในฐานะทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนวิชาเคมี และ ร่วมรับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ได้มีความสนใจในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม เพราะเห็นว่ามี ความสำคัญยิ่ง และเมื่อ ได้ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา แล้ว สามารถที่จะเป็นข้อเสนอแนะ ในแนวทางปฏิบัติตน ของผู้บริหาร เพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เหมาะสมต่อไป และจะส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทศวรรษที่ 2560 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในทศวรรษที่ 2560 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

สมมุติฐานการวิจัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทศวรรษที่ 2560 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร จำนวน 7 ท่าน ได้แก่ กาญจน์ เรืองมนตรี (2548 : 18-26) ทวีศักดิ์ ทิพย์รอด (2553 : 1-2) ชีระ รุญเจริญ (2553 : 141-142) เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553 : 274-275) สุรศักดิ์ ปาเส (2543 : 27-31) สมบัติ บุญประเคน (2544 : 20 – 21) และ อุทัย บุญประเสริฐ (2551 : 4-10)สรุปแนวคิดได้ 9 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการบริหาร
2. ด้านวิสัยทัศน์
3. ด้านบุคลิกภาพ
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์
5. ด้านการตัดสินใจ
6. ด้านการประสานงาน
7. ด้านการติดต่อสื่อสาร
8. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
9. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 252 คน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม) จำแนกได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร

ประชากร	สถานศึกษา		รวม
	ขนาดเล็ก	ขนาดใหญ่	
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	8	12	20
ผู้บริหารสถานศึกษา	8	12	20
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	56	156	212
รวมทั้งสิ้น	72	180	252

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ บุคลากรทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

2.1.1 ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.3 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร กาญจน์ เรืองมนตรี (2548 : 18-26) ทวีศักดิ์ ทิพย์รอด (2553 : 1-2) พีระ รุญเจริญ (2553 : 141-142) เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553 : 274-275) สุรศักดิ์ ปาเฮ (2543 : 27-31) สมบัติ บุญประเคน (2544 : 20 – 21) และ อุทัย บุญประเสริฐ (2551 : 4-10) สรุปแนวคิดได้ 9 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการบริหาร

2. ด้านวิสัยทัศน์

3. ด้านบุคลิกภาพ

4. ด้านมนุษยสัมพันธ์

5. ด้านการตัดสินใจ

6. ด้านการประสานงาน

7. ด้านการติดต่อสื่อสาร

8. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

9. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

3. ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในทศวรรษที่ 2560 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม 9 ด้าน ดังได้ปรากฏในตัวแปรตาม

4. สถานที่ที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคามจำนวน 20 แห่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารองค์กร บริหารทรัพยากรบุคคล มีความสามารถในจิตใจ และ โน้มน้ำหนักใจของผู้ได้บังคับบัญชา หรือกลุ่มบุคคลให้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใน 9 ด้าน คือ

1.1 ด้านความสามารถในการบริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษาเป็นอย่างดี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีความสามารถในการจัดองค์กรและระบบงานที่ดี มีการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร ส่งเสริมและพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอ จัดหลักสูตรสถานศึกษา จัดการเรียนการสอน และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีสอดคล้อง เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีในองค์กร และ สามารถบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 ด้านวิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพอนาคตสำหรับองค์กรที่สามารถเป็นไปได้จริง น่าเชื่อถือ มักเกี่ยวกับอนาคตเสมอ ต้องมองหลายมิติ เป็นการมองภาพรวม มีการวิเคราะห์ทั้งจุดเด่นจุดด้อย โอกาสและอุปสรรคขององค์กร มีการวางแผนที่ดี ทันสมัยทันเหตุการณ์และทันต่อการความเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยขององค์กร มีการกำหนดเป้าหมายในการบริหารสถานศึกษา ใ้ได้อย่างชัดเจนและมีความยืดหยุ่นในแนวทางปฏิบัติ มีการวางแผนที่ดี ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารงาน มีการคิดทำงานใหม่ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง มีความกระตือรือร้น ตื่นตัวและพัฒนาตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ กำหนดยุทธศาสตร์ใน

การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน รวมถึง การศึกษาต่อ

1.3 ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วน

ภายนอกที่มองเห็น ได้ชัดเจน เช่น รูปร่าง หน้าตา กิริยามารยาท การแต่งตัว วิธีพูดจา การนั่ง การยืน เป็นต้น และส่วนภายใน คือส่วนที่ไม่สามารถมองเห็น แต่อาจทราบได้โดยการอนุมาน เช่น สติปัญญา ความถนัด ปรัชญาชีวิต ลักษณะอารมณ์ประจำตัว ค่านิยม ความสนใจ และความใฝ่ฝันปรารถนา เป็นต้น บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของผู้บริหารควรเป็นผู้มีสุขภาพกาย แข็งแรง แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นผู้ที่มีความรู้ มีปัญญาที่เฉลียวฉลาด มีไหวพริบในการทำงานและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้เป็นที่พอใจด้วยความรอบคอบ เป็นผู้ที่มีความสุขจิตที่ดี มีกำลังใจที่เข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค พุดจาสุภาพอ่อนน้อมในทุกสถานที่ทุกโอกาส เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการทำงาน กล้าคิดกล้าทำในทางที่สร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีความกระตือรือร้นกระฉับกระเฉง และ เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน และทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ดี

1.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กร เพื่อให้ดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม ได้อย่างราบรื่น มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถยอมรับ เคารพ และชื่นชม ดังนั้นผู้บริหารควรเป็นผู้ที่มีความเข้าใจผู้อื่นและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เคารพในเกียรติของบุคคล รับฟังความคิดเห็นและปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชา มีความยืดหยุ่นในการทำงาน จูงใจให้บุคลากรร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร สามารถพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการทำงานเป็นทีม มีความขี้มเข้มแข็งใสและให้ความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงเข้าใจธรรมชาติและปัญหาเมื่อมนุษย์ต้องมาอยู่ร่วมกัน

1.5 ด้านการตัดสินใจ หมายถึง ความคิดและการกระทำต่าง ๆ ที่นำไปสู่การเลือกทางปฏิบัติทางใดทางหนึ่ง เพื่อเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้บริหารควรตัดสินใจด้วยหลักเหตุผล โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่ได้อย่างถูกต้อง ในการตัดสินใจต้องอาศัยความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานความถูกต้องตามหลักกฎหมาย ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ยึดหลักประชาธิปไตยและความยุติธรรมในการตัดสินใจ ผู้บริหารควรเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

1.6 ด้านการประสานงาน หมายถึง การบริหารงานให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้บังคับบัญชา

สูงสุด จึงต้องมีความสามารถด้านการประสานงาน เช่น มีการจัดทำคำสั่ง โรงเรียน ที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ไม่เกิดการซ้ำซ้อนในหน้าที่ของบุคลากร มีการจัดระบบการทำงานของแต่ฝ่ายที่มีความเหมาะสม ง่ายต่อการติดต่อประสานงาน จัดระเบียบหรือจัดวิธีการปฏิบัติงานเพื่อลดความขัดแย้ง สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และสามารถประสานงานกับชุมชนและองค์กรภายนอกได้เป็นอย่างดีเพื่อจะสามารถระดมทุนเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.7 ด้านการติดต่อสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้ส่งสารสื่อความหมาย ด้วยการเขียน การพูด การสั่งการ เพื่อผู้รับสารได้เข้าใจ สื่อนั้นควรมีความชัดเจน และเข้าใจง่ายจึงจะเป็นการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารควรออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และปฏิบัติตามได้ การมอบหมายงานแก่บุคลากรมีความเหมาะสมตรงกับความสามารถและความถนัด ชี้แจงการปฏิบัติงานและแนะนำแนวทางในการปฏิบัติงานให้บุคลากรเข้าใจ และ ปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ผู้บริหารควรมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น นำเสนอโครงการใหม่ๆ ต่อที่ประชุมและชุมชน สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ความสามารถในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา บุคคลที่มีชื่อเสียง และนักการเมืองทุกระดับ

1.8 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานที่เกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูลเพื่อให้เป็นสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และ เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม โดยจะต้องผสมผสานเทคโนโลยีต่างๆเข้าด้วยกันได้อย่างลงตัวจึงจะช่วยให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพได้ ดังนั้นผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยี สามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการระบบสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดระบบสารสนเทศที่ถูกต้อง เหมาะสมง่ายต่อการสืบค้นข้อมูล จัดทำแผนผังองค์กรที่ชัดเจนง่ายต่อการติดต่อประสานงาน จัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อการใช้งาน ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศให้ดียิ่งขึ้นไป

1.9 ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง ความดีที่ถูกปลูกฝังในจิตใจ จนเกิดจิตสำนึกที่ดี นำไปสู่การประพฤติ ปฏิบัติตนตามความดีงาม ดังนั้นผู้บริหารควรดำรงชีวิตอยู่ในครรลองครองธรรม ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ครองตนอยู่ในความไม่ประมาท มีความเมตตากรุณา เอื้ออาทรต่อเพื่อนร่วมงาน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ มีความยุติธรรมไม่ลำเอียง มีความสุขุมรอบคอบ เพียรพยายามมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ มีความประหยัด อดออม ดำรงชีวิตอย่าง

พอเพียง รู้จักวางแผนในการใช้จ่าย ละเว้นจากอบายมุข และ สิ่งเสพติด ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว
 ได้รับความศรัทธาและยอมรับด้านคุณธรรม จริยธรรม จากบุคคลทั่วไป และเป็นแบบอย่างที่ดี
 แก่ผู้ได้บังคับบัญชา

2. ทศวรรษที่ 2560 หมายถึง ช่วงเวลาในรอบ 10 ปี เริ่มนับตั้งแต่ปี พ.ศ .2551-2560
3. บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ผู้บริหารสถานศึกษา และ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน
 จังหวัดมหาสารคาม
4. ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง หัวหน้าคณะกรรมการ
 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาแต่ละแห่งในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 มหาสารคาม
5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วน
 จังหวัดมหาสารคาม
6. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดมหาสารคาม
7. สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนน้อยกว่า 300 คน
8. สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนตั้งแต่ 300 คน
 ขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา และ
 กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ทราบถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
 สถานศึกษาในทศวรรษที่ 2560 ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การ
 บริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
2. ข้อมูลจากงานวิจัยในครั้งนี้ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ผู้บริหารสถานศึกษา และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้สนใจ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
 สามารถ นำไปประยุกต์และปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 ผู้บริหาร ได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ